

Oprettelse af en stilling som FN's højkommis-sær for menneskerettigheder.

(Dagsordenens punkt 53).

Under 3. udvalgs drøftelse fremsattes de fra spørgsmålets drøftelse i menneskerettighedskommissionen og ECOSOC kendte, standpunkter, i henhold til hvilke de lande som går ind for oprettelsen af en stilling som FN's højkommisær for menneskerettigheder, fandt, at en sådan stilling ville supplere de øvrige FN-organer, som beskæftiger sig med menneskerettighedsspørgsmål, medens modstanderne af stillingens oprettelse hævdede, at en højkommisær for menneskerettigheder ikke ville kunne udføre sit arbejde uden at komme i konflikt med princippet om staters suverænitet i interne anliggender. Modstanderne gjorde endvidere gældende, at oprettelsen af en sådan stilling ved en generalforsamlingsbeslutning ville være i modstrid med FN-pagten, som allerede har delegeret FN's beføjelser på menneskerettighedsområdet til allerede eksisterende organer.

Sovjetunionen understregede således, at der i FN's organisationsstruktur ikke var plads til eller behov for en sådan stilling. Endvidere udtrykte *Sovjetunionen* frygt for, at en højkommisær for menneskerettigheder snarere ville komme til at skade det internationale samarbejde og udgøre en konstant trusel mod princippet om ikke-indblanding i interne anliggender. Det forhold at flere vestlige lande støttede stillingens oprettelse, hævdedes fra sovjetisk side at være et forsøg på at kamouflere manglende samarbejdsvilje, når det gjaldt respekten for menneskerettighederne bl. a. manglende ratifikation af internationale konventioner. Flere *arabiske* lande gav udtryk for bekymring over, at en sådan stilling kunne komme til at betyde en svækkelse af FN's indsats på menneskerettighedernes område ved at gribe forstyrrende ind i eksisterende FN-organers virksomhed.

En række *vestlige* og *latinamerikanske* lande gav udtryk for tilslutning til ECOSOC's forslag om oprettelse af en stilling som den her omhandlede. Medens særlig de latinamerikanske lande beklagede, at det foreslåede mandat for stillingen ikke havde fået en mere præcis udformning, fremhævedes det fra bl. a. USA's og UK's side, at man i

kraft af stillingens rådgivende karakter ikke burde fastlåse højkommisærens mandat. Sverige støttede denne tanke, jfr. nedenfor.

I et *norsk* indlæg fremhævedes det, at oprettelsen af en stilling som højkommisær for menneskerettigheder ville være en vigtig del af det mellemfolkelige samarbejde på menneskerettighedernes område. Det foreslåede mandat for højkommisæren indeholdt efter norsk opfattelse tilstrækkelige garantier mod direkte indblanding i staternes interne anliggender, idet højkommisærens opgaver først og fremmest skulle være af rådgivende karakter. Den foreslåede stilling forudsatte samarbejde med de enkelte regeringer og tog ikke sigte mod konfrontation. Fra norsk side udtrykte man håb om, at det ville være muligt at knytte højkommisærens arbejde nært til den af menneskerettighedskommissionen foreslåede forbedring af behandlingen af klager fra enkeltpersoner om brud på menneskerettigheder.

Også fra *svensk* side blev der givet udtryk for en positiv indstilling til stillingens oprettelse, idet en sådan stilling efter svensk opfattelse ikke ville udgøre en trusel mod landenes suverænitet, som iøvrigt ikke kunne gøres gældende i menneskerettighedsspørgsmål. Man forudså fra svensk side en gradvis fastlæggelse af en eventuel højkommisærs mandat og beklagede, at spørgsmålets videre behandling måtte udskydes.

Det blev tidligt under debatten klart, at tiden ikke var moden til en endelig beslutning i sagen. *Costa Rica* fremlagde med 10 medforslagsstillere, heriblandt Frankrig, Storbritannien og USA, et resolutionsforslag, hvorefter generalforsamlingen skulle beslutte at give højeste prioritet til spørgsmålet på den 25. generalforsamling med henblik på en endelig vedtagelse (operative 1). Endvidere skulle generalsekretæren anmodes om til denne samling at fremlægge den dokumentation, som allerede foreligger i sagen (operative 2).

Tanzania fremkom med visse ændringsforslag til resolutionsudkastet, hvori bl. a. indgik et forslag om i præambulære 2 at indføje en henvisning til ændringsforslagene til ECOSOC-resolution 1237(XLII), som i sin tid fremsattes af Tanzania. Forslaget blev vedtaget med følgende stemmetal 30-26-37. Endvidere ønskede Tanzania indføjet ordene „muligheden af“ efter ordene „med